

Historia

Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata w Warszawie powstał w 2011 roku z połączenia Stowarzyszenia Sztuki Nowoczesnej w Toruniu i Polskiego Stowarzyszenia Sztuki Orientu. 26 lutego odbyło się w Warszawie Zebranie Założycielskie Polskiego Instytutu Studiów nad Sztuką Świata. Instytut został zarejestrowany 28 czerwca 2011 roku.

Powstała organizacja łączy cechy ośrodka badań i stowarzyszenia. Należą do niego historycy sztuki, konserwatorzy dzieł sztuki, architekci, etnolodzy, teatrologi i kulturoznawcy, zainteresowani sztuką wychodzącą poza tradycyjne dziewiętnastowieczne zachodnioeuropejskie kanony.

U podstaw działalności Instytutu leży przekonanie o konieczności badań różnorodnych form artystycznej ekspresji, przejawiających się w kulturach świata, zarówno w sztuce wynikającej z wykształconych systemów estetycznych, jak i będącej wyrazem plemiennej, ludowej i nieprofesjonalnej twórczości.

Początek działalności sięga 2000 roku, gdy zostało założone **Stowarzyszenie Sztuki Nowoczesnej**, które we współpracy z Zakładem Historii Sztuki Nowoczesnej Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zaczęło organizować konferencje naukowe i wydawać serie publikacji w warszawskich i toruńskich wydawnictwach, poświęcone sztuce nowoczesnej w Polsce, a następnie w Europie Środkowej i Wschodniej. (Por. osobny tekst => **Stowarzyszenie Sztuki Nowoczesnej**)

W 2006 roku powstało **Polskie Stowarzyszenie Sztuki Orientu** w Warszawie, z oddziałami w Krakowie, Toruniu i Warszawie. Powstanie Stowarzyszenia poprzedzała od 2002 roku działalność Pracowni Sztuki Orientu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz Katedry Sztuki Bizantyjskiej i Postbizantyjskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, które zaczęły organizować konferencje i wydawać publikacje. Stowarzyszenie początkowo zajmowało się sztuką Azji. Stopniowo jednak – w związku z oczekiwaniami środowisk akademickich – rozszerzyło działalność, obejmując badaniami sztukę Afryki, sztukę bizantyjską i postbizantyjską, sztukę mniejszości narodowych w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej (Ormian, Tatarów, Żydów). W 2007 roku została przy Stowarzyszeniu założona Sekcja Sztuki Ameryki Środkowej i Południowej.

(Por. osobny tekst => **Polskie Stowarzyszenie Sztuki Orientu**)

Połączenie stowarzyszeń stworzyło znacznie szersze możliwości prowadzenia badań, obejmujących tematykę wychodzącą także poza sztukę orientalną i sztukę nowoczesną.

Zgodnie ze statutem Instytut prowadzi i wspiera badania, wydaje czasopisma i serie książek, współpracuje z zagranicznymi uniwersytetami, muzeami, stowarzyszeniami i ośrodkami badań oraz organizuje międzynarodowe konferencje i ogólnopolskie seminaria.

A. Konferencje międzynarodowe

Pierwszym międzynarodowym wydarzeniem stało się Polsko-Japońskie Spotkanie Historyków Sztuki i Muzykologów, zorganizowane wraz z Katedrą Historii Sztuki Uniwersytetu w Osace w Warszawie i Toruniu w 2004 roku.

Wśród międzynarodowych konferencji, poświęconych sztuce świata znalazły się:

Sztuka chrześcijańska na pograniczu Azji, Afryki i Europy / Christian Art on the Borderlands of Asia,

Africa and Europe (Zakroczym 2008)

I Kongres Sztuki Żydowskiej w Polsce: Żydowscy artyści i Środkowo-Wschodnia Europa XIX – II wojna światowa / 1st Congress of Jewish Art in Poland: Jewish Artists and Central-Eastern Europe, the 19th to WWII (Kazimierz Dolny 2008)

Świat sakralny Azji Centralnej /(Sacred World of Central Asia) (Warszawa 2008)

I Konferencja Polskich i Chińskich Historyków Sztuki: Polska – Chiny. Sztuka i dziedzictwo kulturowe /1st Conference of Polish and Chinese Historian of Art: Poland – China. Art and cultural heritage (Kraków 2009)

I Konferencja Sztuki Islamu w Polsce: Sztuka świata Islamu i kontakty artystyczne między Polską i państwami islamskimi / Ist. Conference of Islamic Art in Poland: Art of the Islamic World and Artistic Relationships between Poland and Islamic Countries (Kraków 2009)

I Konferencja: Sztuka ormiańskiej diaspory / Ist. Conference: Art of the Armenian diaspora) (Zamość 2010)

Dzieje historii sztuki w Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej Europie (The History of Art History in Central, Eastern and South-Eastern Europe (Toruń 2010)

Sztuka Japonii, japonizmy i polsko-japońskie kontakty artystyczne (Art of Japan, Japanisms and Polish-Japanese Art Relations (Kraków 2010)

Azja Południowo-Wschodnia: Sztuka, dziedzictwo kulturowe i relacje artystyczne z Europą / Polską / South-East Asia: Art, Cultural Heritage and Artistic Relations with Europe / Poland (Kraków 2011)

X Konferencja Międzynarodowego Stowarzyszenia Badań Szamanistycznych: Szamaństwo i jego sztuka / 10th Conference of the International Society for Shamanistic Research: Shamanhood and its art (Warszawa 2011)

I Konferencja Polskich i Rosyjskich Historyków Sztuki: Polska – Rosja: Sztuka i historia / 1st Conference of Polish and Russian Art Historians Poland – Russia: Art and History (Warszawa 2012)

Korea: Sztuka i kontakty artystyczne z Europą / Korea: Art and artistic relations with Europe (Warszawa 2012)

Symposium Polskich i Rosyjskich Historyków Sztuki: Polscy i rosyjscy artyści i architekci w koloniach artystycznych zagranicą i na emigracji politycznej 1815-1990 / Symposium of Polish and Russian Art Historians: Polish and Russian artists and architects in the art colonies abroad and in political exile 1815-1990 (Toruń 2013)

Sztuka Ameryki Łacińskiej i kontakty artystyczne między Polską a Ameryką Łacińską /Arte de América Latina y los contactos artísticos entre Polonia y América Latina / Art of Latin America and artistic relations between Poland and Latin America (Łódź 2013)

Bursa i Kraków: historia i kultura artystyczna Imperium Osmańskiego i Królestwa Polskiego w XV-XVI w. / Bursa and Krakow: history and artistic culture of the Ottoman Empire and Kingdom of Poland in 15th-16th century (Uludağ University, Bursa 2014)

II Kongres Sztuki Żydowskiej: Sztuka w żydowskim społeczeństwie (2nd Congress of Jewish Art: Art

in Jewish Society (Warszawa 2014)

II Konferencja Sztuki Islamu: Rzeczypospolita Obojga Narodów – Imperium Osmańskie: sztuka i architektura – religie – społeczeństwa. (Konferencja organizowana w 600-lecie ustanowienia dyplomatycznych stosunków między Polską a Turcją w 1414 roku) / 2nd Conference of Islamic Art: Polish-Lithuanian Commonwealth – Ottoman Empire: art & architecture – religions – societies (The conference organized in the 600th anniversary of the establishment of diplomatic relations between Poland and Turkey in 1414) (Warszawa 2014)

II Konferencja Sztuki Indii: Sztuka i kultura Indii i polsko-indyjskie kontakty artystyczne (Konferencja zorganizowana na 60-lecie ustanowienia dyplomatycznych stosunków między Polską a Indiami) / 2nd conference on Indian art: Art and culture of India and Polish-Indian artistic relations (The conference organized in the 60th anniversary of the establishment of diplomatic relations between Poland and India in 1954) (Toruń 2014)

II Konferencja Polskich i Chińskich Historyków Sztuki: Chiny-Polska: Sztuka i dziedzictwo kulturowe 2nd Conference of Polish and Chinese Art Historians: China-Poland: Art and Cultural Heritage (Taiwan National University of the Arts, Taiwan 2014)

Teatry Wschodniej Azji: Tradycje – Inspiracje – Europejskie / polskie konteksty / East Asian Theatres: Traditions – Inspirations – European / Polish Contexts (Kraków 2015)

Sztuka średniowieczna w Europie Środkowej / Medieval Art in Central Europe (Nowy Sącz 2016)

Sztuka i religie w przedislamskiej Azji Środkowej / Art and Religions in Pre-Islamic Central Asia (Kraków 2016)

II Konferencja: Sztuka Ormiańskiej diaspory / 2th Conference Art of Armenian Diaspora (Warszawa 2017)

Henryk Siemiradzki i międzynarodowe środowisko artystyczne Rzymu / Henryk Siemiradzki and the international artistic milieu in Rome (Accademia Polacca delle Scienze a Roma, Rzym 2018)

Jikihitsu. Sygnatura artysty. Obecność japońskiej tradycji we współczesnej sztuce polskiej / Jikihitsu. The Signature of the Artist. The presence of Japanese tradition in contemporary Polish Art (Warszawa 2019)

Polsko-włoskie kontakty artystyczne 1871-1939 / Contatti artistici polacco-italiani 1871-1939 / Polish-Italian Artistic Contacts 1871-1939 (Istituto Polacco, Rzym – Roma 2021)

Od kolekcji do muzeów. Kolekcjonerstwo i mediacja kulturowa w czasach Feliksa Jasieńskiego (1861-1929) / Des collections aux musées. Collectionneurs et passeurs culturels au temps de Feliks Jasieński (1861-1929) / From Collections to Museums: Collectors and Cultural Mediators in the Time of Feliks Jasieński (1861-1929) (Académie Polonaise des Sciences Centre Scientifique à Paris & Institut national d'histoire de l'art, Paryż 2021)

(Pełny wykaz konferencji i programy => **Konferencje**)

(Materiały z konferencji opublikowane w czasopismach i seriach wydawniczych Instytutu => **Publikacje / Czasopisma i seria wydawnicze**)

B. Konferencje poświęcone sztuce współczesnej oraz krytyce artystycznej.

Wśród nich znalazły się cykliczne Konferencje Sztuki Nowoczesnej w Toruniu, a także konferencje we Wrocławiu i Łodzi:

Sztuka lat 1905-1923: malarstwo – rzeźba – grafika – krytyka artystyczna / Art between 1905 and 1923: painting – sculpture – graphic art – art criticism (Toruń 2005)

Dzieje krytyki artystycznej i myśli o sztuce / The history of art criticism and art theory (Toruń 2007)

Szpetne w sztukach pięknych. Brzydota, deformacja i ekspresja w sztuce nowoczesnej / Ugly in fine arts. Ugliness, deformation, and expression in contemporary art (Toruń 2009)

Strategie trickstera w praktyce artysty i kuratora / Trickster strategies in the artists' and curatorial practice (Wrocław 2011)

Inspiracja przeszłością w sztuce XX and XXI wieku / The inspiration from the past in the art of 20th and 21st centuries (Toruń 2011)

Polityka wymazywania. Pamięć, etos, reprezentacja oraz tyrania idei i widzialności / Politics of Erasure. Memory, Representation, Tyranny and Ethos (Wrocław 2012)

Sztuka Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii & Republiki Irlandii w XX-XXI wieku i polsko-brytyjskie & irlandzkie kontakty artystyczne / Art of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland & Republic of Ireland in 20th-21st centuries and Polish-British & Irish art relations (Toruń 2013)

Sustainable art – sztuka wobec potrzeby zrównoważonego rozwoju / Sustainable art – facing the need for regeneration, responsibility and relations (Wrocław 2013)

Paryż i artyści polscy 1945-1989 / Paris et les artistes polonais 1945-1989 / Paris and the Polish Artists 1945-1989 (Toruń 2015)

Sztuka polska na Ziemiach Zachodnich i Północnych 1945-1981 / Polish art on the Western and North Territories of Poland – część I / part I: 1945-1981 (Wrocław 2015)

Sztuka polska na Ziemiach Zachodnich i Północnych od 1981 roku do współczesności / Polish Art in the Western and Northern Territories from 1981 till present (Wrocław 2016)

Formiści – Bunt / Zdrój – Jung Idysz. W stulecie polskiej awangardy / Formists – Bunt / Zdrój – Yung Yiddish. Hundert years of Polish avant-garde (Toruń 2017)

Grupa Jung Idysz i żydowska awangarda artystyczna w dwudziestoleciu międzywojennym. Idee – postawy – relacje / Young Yiddish Group and Jewish artistic avant-garde in interwar period (Łódź 2019)

Edukacja artystyczna i krytyka artystyczna w Europie Środkowej i Wschodniej w 20 i 21 wieku / Art Education and Art Criticism in Central and Eastern Europe in the 20th and 21st Centuries (Toruń 2019)

W latach 2002-2016 zorganizowano w Toruniu 9 Spotkań Historyków Sztuki i Konserwatorów Dzieł Sztuki Orientu / Meetings of Art Historians and Restorers of Oriental Works.

(Pełny wykaz konferencji i programy => **Konferencje**)

(Materiały z konferencji opublikowane w czasopismach i seriach wydawniczych Instytutu

Publikacje ujęte zostały w układzie chronologicznym latami pod Publikacje bądź w układzie systematycznym pod tytułami czasopism i serii wydawniczych jako Czasopisma i serie wydawnicze; do ostatniego zespołu wchodzi publikacje wydane poza seriami.)

=> Publikacje / Czasopisma i seria wydawnicze)

C. Konferencje jubileuszowe z przedstawieniem dorobku:

Konferencja Jubileuszowa z okazji 15-lecia działalności (Warszawa 2015)

Sztuka syntezy sztuk. Spotkanie Jubileuszowe z okazji 20-lecia działalności (Warszawa 2020)

(Por. => **Konferencje**)

D. Seminaria

Prezentowane i omawiane są na nich badania, prowadzone w ramach projektów lub indywidualnie. Informacje znajdują się w numerach „Komunikatu” za lata 2012-2017 (Patrz: **Aktualności / Komunikaty**) i jego kontynuacji „Sztuce i Krytyce” od 2018 (Patrz: **Publikacje / Czasopisma i seria wydawnicze / Sztuka i Krytyka**).

(Por. => **Seminaria**)

E. Projekty badawcze i wydawnicze

Wyniki prac badawczych, w tym projektów finansowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz inne instytucje zagraniczne i krajowe:

(Patrz => **Badania**)

(Patrz => **Sprawozdania z działalności za 2000-2015 oraz za lata 2016-2021**)

F. Konserwacja

Udział konserwatorów dzieł sztuki w działalności i badaniach prowadzonych w Instytucie.

(Por. => **Konserwacja**)

G. Współpraca międzynarodowa i krajowa

Kontakty międzynarodowe, umowy międzynarodowe, współpraca z instytucjami zagranicznymi w badaniach i organizacji konferencji, ujęta państwami w układzie alfabetycznym. Współpraca z uczelniami, muzeami i instytucjami krajowymi.

(Patrz => **Współpraca**)